

UNTROSDECONVERSAAMB

ADA CASTELLS

Jordi Puntí

J.P. Amb els anys he arribat a la conclusió que l'única manera d'escriure en català és des de la normalitat, és a dir, comportant-te com un escriptor normal, no donant res per fet, per no rebaixar les exigències ni esperar favors de minoritari. Jo no escric com un escriptor minoritari, jo escric com un escriptor i punt. Tinc la sensació que, de vegades, el món literari català l'empetitim entre tots.

A.C. De fet, *Maletes perdudes*, argumentalment, ja ens fa sortir d'aquest món reduït.

J.P. Sí, és una novel·la d'aventures europees. Hi havia aquesta idea inicial de reproduir el model de la literatura cavalleresca. El cavaller puja al cavall, surt a l'aventura i li passen coses. Si et quedes quiet, no te'n passen gaires, de coses. El referens d'això és que els catalans, en general, som un poble sedentari. Molta gent viu al poble o ciutat on va néixer i jo volia escriure una història de gent que no és així.

A.C. On has viscut?

J.P. He estat temporades, d'uns tres mesos, a Londres, a Copenhaguen, i diverses vegades a Nova York i a Munic. Sempre en ciutats perquè el que m'agrada és el merder urbà. M'agrada arribar a un lloc nou, instal·lar-m'hi i combinar la rutina diària amb la novetat del que m'envolta.

A.C. Per al teu nomadisme, el lector de llibres digitals és un gran invent.

J.P. Encara no en tinc. Suposo que l'acabaré comprant. Un llibre que sempre m'enduc amb mi, com una farmaciola, és *La vida amarga*, de Josep Pla. Hi recorro quan necessito llegir un autor català que em faci pensar. Funciona de desllorigador. Em passa el mateix amb Nabokov. Pla, per l'estil, i Nabokov, per la mirada sobre la vida, el gust pels detalls i la construcció de les històries.

A.C. De tu sempre es destaca que ets meticulós. Hi ha alguna altra manera de fer les coses?

J.P. No ho crec, però el fet que es destaquí és perquè la immediatesa del món editorial demana teca ràpi-

da. Amb això es pot aplicar aquella idea de Cruyff. Hi ha entrenadors que prefereixen guanyar a jugar bé i Cruyff diu que això és absurd: si jugues bé, guanyes.

A.C. I què és guanyar?

J.P. Tenir lectors, per exemple.

A.C. Però, quants cops en la història de la literatura hi ha hagut guanyadors que no han pogut arribar als seus lectors?

J.P. Tens raó, però és una qüestió d'estar convençut d'allò que fas.

Després el temps ja dirà. Si no tens lectors, com a mínim el que has escrit t'agrada o, fins i tot, et representa d'alguna manera.

A.C. Per això és imprescindible la lentitud?

J.P. Posaria aquesta idea en quarantena. La reescriptura és un valor afegit. Hi ha autors que són capaços d'escriure molt bé i molt de pressa, i d'altres que s'estan mitja vida amb una novel·la i els surt un bunyol. Hi ha un element molt intangible que és el talent, allò que Joan Ferraté anomenava "l'instint fabulador".

També és cert que la reescriptura i l'autocrítica no hi fan cap mal.

A.C. Quin és el teu escull?

J.P. La principal dificultat és que les paraules m'obeeixin, que pugui escurçar la distància entre allò que vull dir i la frase que escric. Si la llengua no t'ajuda, malament rai.

A.C. Sí, això de la llengua és clau. Tu mateix t'has atrevit a traduir-te al castellà.

J.P. M'he traduït dos llibres, però ja no ho faré més. Traduir vol dir reobrir una cosa que havies tancat, amb totes les dificultats que comporta tancar un llibre, que no s'acaba mai, sinó que s'abandona. Acabes amb problemes de doble personalitat: sóc l'autor o el traductor? Em traeix a mi mateix? M'agrada molt, però em causava massa problemes.

A.C. Encara amb l'èxit recent de *Maletes perdudes*, aquest Sant Jordi has aparegut amb una petita novetat, *Els castellans*.

J.P. Sí, és fruit d'uns articles que em va encarregar la revista *L'Avenç* i que ja es fan amb la intenció d'acabar sent un llibre que publicuen ells mateixos. El llibre és més que un recull d'articles. He lligat els textos per passar de l'estil periodístic a unes memòries amb ficció. Diríem que són narracions autobiogràfiques. La intenció inicial és parlar de la infància i això ja és fer ficció perquè les coses que vius com a nen sempre les vius per primera vegada, sense records; són fantasia. És quan ets gran que necessites les estratègies de la ficció per explicar-ho.

A.C. I per què aquest títol?

J.P. He volgut explicar les llocs comuns de la immigració espanyola dels anys setanta des del punt de vista d'un nen català de Manlleu. Els qui venien eren andalusos, extremeños, murcians, però la gent en deia *els castellans* perquè parlaven en castellà. Una de les intencions és explicar com els tòpics i prejudicis d'aquell temps ara es repeteixen amb la nova immigració. La por al desconegut i la sensació d'invasió són les mateixes ara que abans. *

Escriptor
Jordi Puntí ens ha tingut anys sense teca, però en poc temps han aparegut dues novetats a les llibreries. Mentre encara cueja l'èxit de lectors i crítica de la seva novel·la *Maletes perdudes* (Empúries), recent premi Lletra d'Or, ha tret *Els castellans* (L'Avenç), un petit recull sobre els records de la seva infantesa a Manlleu. Ens explica que la seva èria és trobar el mot just i no en va confessa que a la farmaciola d'urgència sempre hi té un Josep Pla

FOTO: QUIM PUIG